РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер, 15-го серпня 1918. Ч. 97. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Thursday, August 15, 1918. No. 97.

В ПЕРЕДОДНИ НОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В РОСІЇ.

Лєнін, Троцький і Зіновієв диктаторами Росії. Німецькі війска є готові до наступу на Петроград.

УКРАЇНСЬКА АРМІЯ ЧИСЛИТЬ 800.000. – ЗАВОРУШЕНЯ СЕРЕД СЕЛЯН НА УКРАЇНІ ТРИВАЮТЬ ДАЛЬШЕ.

АЛІЯНТИ ПОЛОНИЛИ ВІД 8. СЕРПНЯ 28.000 НІМЦІВ І ЗДОБУЛИ 600 ГАРМАТ.

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

НА ЦІЛІМ БОЄВІМ ФРОНТІ ЛИШЕ ПОМЕНЬШІ БОЇ.

Від 8. серпня полонили аліянти 28.000 Німців.

ЛОНДОН, 13. серпня. – Англійський урядовий звіт звучить:

„На цілім боєвім фронті, з виїмкою сильної перестрілки гармат в деяких місцях, проминув день розмірно спокійно. Наші відділи взяли в ріжних місцях трохи полонених.

„На прочім фронті були чинні лише патрулі, а передівсім на полудне від ріки Скарп, на північний схід від Робек і в околиці Віє Беркен.

„Число Німців, полонених першою француською армією і четвертою англійською, від початку наступу, то є від 8. серпня, переходить 28.000. Між полоненими находить ся 800 офіцирів, включаючи 8 командантів полків. В тімсамім часі сі армії здобули 600 гармат, між тими богато гармат тяжкого калібру і кілька тисяч машинових крісів та велику скількість метавок, яких доси не почислено.

„Між военною добичею находять ся три цілі поїзди зелізничі і величезні склади з ріжними военними матеріялами".

ХВИЛЕВИЙ ЗАСТІЙ НА ЦІЛІМ ФРОНТІ.

Німці відбивають успішно місцеві напади війск аліянтів.

БЕРЛІН, 13. серпня. — Німецький урядовий звіт доносить:

„На полудне від Іпру прийшло рано до сильної перестрілки артилерії. Сильний огонь наших гармат ударемнив переведене наступу. Напади Англійців відбито.

„На боєвім фронті між ріками Анкр і Авр панував нині рано спокій. На полудне від Соми неприятель переводив пополудни напади по обох сторонах „римського" шляху, але безуспішно.

„На північ від дороги Амєн-Рое відбито сильні напади, які неприятель переводив над вечером. Між Авр і Оаз прийшло до більшої битви, коли неприятель одержав нові француські дивізії. Напади були безуспішні. Їх зломано ще перед нашою боєвою лінією. Декуди відперто їх при помочи протинаступів.

На лінії Тільольой-Кені-Лясіні неприятель продовжав свої напади аж до пізного вечера. В околиці ріки Мац перевів неприятель пять нападів, але всі вони були ударемнені при помочи огню нашої артилерії".

НА МОРИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

НІМЕЦЬКА ПІДВОДНА ЛОДКА КОЛО БЕРЕГІВ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Затопила 2 кораблі транспортові і 12 рибацьких.

ВАШІНГТОН, 12. серпня. — **Німецькі підводні лодки, які оперують здовж північного атлянтійського побережа, затопили рибацьку фльотилю зложену з 12 кораблів і 2 кораблі транспортові,** як се доносить департамент маринарки.

Між затопленими кораблями траспортовими находить ся англійський корабель „Пеністон" (4.139 тон) і шведський корабель „Сидлянд" (3.031 тон). Оба кораблі зістали затоплені у віддаленю 100 миль на схід від Нантукет.

Одержані вісти доносить, що ціла залога з корабля „Сидлянд" є виратувана, що однак стало ся зі залогою з другого корабля доси нема жадних вістий.

Ще один корабель затоплений.

ВАШІНГТОН, 13. серпня. — Вчера о год. 8:15 **вечером німецька підводна лодка торпедувала норвеський корабель „Сомерстад" (3.875 тон) недалеко Файр Айленд, 50 миль від нюйорської пристани.**

Корабель „Сомерстад" находив ся в заряді американського правительства.

Французький корабель з 442 жовнірами затоплений.

ПАРИЖ, 13. серпня. — 442 французьких жовнірів згинуло, коли підводна лодка торпедувала француський корабель „Демна" в ночи з 14. на 15. липня на Середземнім мори, коли він находив ся в дорозі до Александрії (Египт), як се доносить француський урядовий звіт.

Велика битва на мори.

ЛОНДОН, 13. серпня. — **Вчера рано прийшло, як здаєть ся, до великих военних операцій на мори.**

Доси нема ніяких близших вістий, лише телеграма з Копенгаген доносить, що недалеко Скагерак було чути двогодинну сильну канонаду та було видно велике число военних кораблів.

Пізнійше було чути знова канонаду дальше на полудне.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ЛЄНІН, ТРОЦЬКИЙ І ЗІНОВІЄВ ДИКТАТОРАМИ РОСІЇ.

Конгрес савєтів наділив їх необмеженою властию.

АМСТЕРДАМ, 13. серпня. — **З ПРИЧИНИ СИЛЬНОГО ПРОТИРЕВОЛЮЦІЙНОГО РУХУ В РОСІЇ КОНГРЕС САВЄТІВ ВІДДАВ ЕКЗЕКУТИВНУ ВЛАСТЬ ТРІЙЦІ, ЯКА СКЛАДАЄТЬ СЯ З ЛЄНІНА, ТРОЦЬКОГО І ЗІНОВІЄВА, як се доносять телеграми з Москви до Берліна.**

Вони одержали необмежену власть у видаваню всяких конечних заряджень, щоби віднести побіду над ворогами революції. Дальше доносить телеграма, що провідники партії Керенського нагло зовсім зникли. Здогадують ся, що вони повтікали за границю.

ЛЄНІН ПРИКАЗАВ БЕЗПОЩАДНО НИЩИТИ ВОРОГІВ РЕВОЛЮЦІЇ.

АМСТЕРДАМ, 13. серпня. — **Большевицький премієр, Николай Лєнін, оголосив манїфест, в якім домагаєть ся безпощадного нищеня всяких ворогів революції,** як се доносить телеграма з Москви до „Райнише Вестфаліше Цайтунг".

Селяни, у яких контроля найде більше засобів збіжа ніж вони потребують для свого власного ужитку, будуть поставлені перед революційні трибунали і карані яко вороги народу. Перепродавці збіжа будуть карані смертию.

ПОЛОЖЕНЄ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА СТАЄ ЩОРАЗ БІЛЬШЕ КРИТИЧНЕ.

Лєнін і Троцький мають перенести ся з Москви до Кронштаду.

АМСТЕРДАМ, 12. серпня. — **Большевицьке правительство має намір небавом перенести ся з Москви до Кронштаду,** як се доносять нинішні телеграми, поміщені в берлінськім „Льокаль Анцайгер".

Большевики мають в пляні перевести туди також офіцирів і протиреволюціонерів, які находять ся тепер у визницях у Москві.

Як се доносить московський кореспондент „Берлінер Таґеблятү", **положенє савєтського правительства в Росії представляєть ся незвичайно грізне.** Він доносить, що армія Чехо-Словаків, яка на початку числила всего 7.500 людий, нині зросла на 300.000, одержавши скріплення від Сербів, козаків і протиреволюційних елементів.

Протибольшевицький рух змагаєть ся.

АМСТЕРДАМ, 13. серпня. — **Вісти, які надійшли з Росії до Німеччини, вказують, що протибольшевицький рух змагаєть ся.**

Социялісти - революціонери повалили большевицький савєт у Вятці. Уральский округ повзяв рішенє проти большевицького правительства. В Казани прийшло до револьти, підчас котрої убито на улиці провідника тамошних большевиків. В Саратові дві треті части громад заявили ся проти большевиків. В Рязани і Новгороді прийшло до масового вимордованя большевиків.

Німці є готові до наступу на Петроград.

ЛОНДОН, 13. серпня. — **Німці мають намір заняти Петроград,** як се доносить телеграма з Гельзінґфорсу до „Політікен" в Копенгаґен.

До переведеня сеї цїли Німці нагромадили вже значні війска, як се додає телеграма.

АМСТЕРДАМ, 13. серпня. — Відділи німецького краєвого ополченя („ляндштурм"), які стояли залогами по містах у Фляндрії, одержали приказ відїхати на російський фронт, як се доносять нині одержані вісти.

Німецьке посольство переносить ся з Москви до Пскова.

АМСТЕРДАМ, 12. серпня. — **Др. Гельферіх, німецький посол для Росії, повідомив савєтське правительство, що німецьке посольство буде перенесене з Москви до Пскова,** як се доносять вісти з Берліна. Причиною перенесеня є обава о житє членів посольського штабу. Іменно социялісти-революціонери видали проклямацію, в якій заповідають, що в Москві запанує загальний терор. Псков вибрано тому на осідок посолства, бо Петроград є таксамо небезпечний як і Москва.

Надіють ся поважних заворушень в Москві.

ЛОНДОН, 13. серпня. — Що большевицьке правительство находить ся в передодни упадку, то про се свідчить не лише утеча Лєніна і Троцького з Москви до Кронштаду, але також приготованя в ціли перенесеня туди головної кватири большевицького правительства. В Росії треба надіяти ся кождої хвилі вибуху нової революції, зверненої проти большевицького правительства.

Сильні відділи піхоти і кінноти патрулюють улиці Москви і Петрограду як в день так і в ночи, арештуючи всі особи, які не є в силі виказати ся леґітимаціями, як се доносить „Везер Цайтунг". **Большевицьке правительство видало дуже строгі зарядженя, щоби запобігти наглому вибухови революції. На кождій площі установлено гармати, а на кождім розі улиць машинові кріси. Силу міліції по містах значно скріплено.**

Положенє у Москві стало ще грізнійше від часу, відколи лотиські полки, найвірнійші війска большевицьків, зістали висланї проти Чехо-Словаків. Їх місце заняли меньше довірні війска.

Криленко комендантом червоних сторожий.

СТОКГОЛМ, 13. серпня. — Криленко, командант большевицької армії і поліції, став тепер на чолі червоних сторожий, які борють ся проти Чехо-Словаків, як се доносять вісти з Росії.

В Росії годі тепер визнати ся.

АМСТЕРДАМ, 13. серпня. Німецька часопись „Франкфуртер Цайтунг", пишучи про теперішні відносини в Росії, робить слідуючу увагу:

„Військове положенє в европейській і азійській Росії є незвичайно замотане. Під теперішну хвилю є впрост неможливо точно означити сфери вплывів поодиноких правительств і армій."

Нове російське правительство обіймає шість північних губерній.

ВАШІНГТОН, 12. серпня. Про упадок большевиків у північній Росії і їх утечу перед гнівом народа доносить проклямація, яку видало нове російське правительство, котре утворило ся в Архангельську, а котре обіймає наразі шість північних російських губерній: **Архангельск, Вятка, Новгород, Казань, Вологда і Самара.**

Нове правительство візвало Злучені Держави, Францію, Англію і инших аліянтів на поміч.

В ІТАЛІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Великі війска на італійськім фронті.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 13. серпня. — Австрійці нагромаджують величезні війска і величезну скількість военних матеріялів здовж боєвого фронту в Італії і кождої хвилі треба надіяти ся нової великої офензиви проти Італії. Поїзди, які переходять через Тироль, є переповнені жовнірами. Рух зелізничий для цивільних подорожних здержано. Австро-угорська границя є від суботи замкнена.

Англія проголосила Чехів союзником.

ЛОНДОН, 13. серпня. — Англійське правительство проголосило формальну заяву, в якій воно признало Чехо-Словаків союзною державою, а всі три чесько-словацькі армії (в Росії, Італії і Франції) союзними арміями, які ведуть правильну війну проти центральних держав.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

УКРАЇНСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ОРГАНІЗУЄ ВЕЛИКУ АРМІЮ.

Украінська армія числить під теперішну пору 800.000 жовнірів.

ВАШІНГТОН, 12. серпня. — **УКРАЇНСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ВПРАВЛЯЄ ВІЙСКА ДО УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ, ЯКА ПІД ТЕПЕРІШНУ ПОРУ ЧИСЛИТЬ ОКОЛО 800.000 ЖОВНІРІВ, як се доносять вісти, які тут нині надійшли до департаменту загр. справ.**

БОРОТЬБА УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН З НІМЦЯМИ.

СТОКГОЛЬМ, 12. серпня. — **Німеччина, переконавши ся, що на Україні не буде можна завести ладу так довго, доки селяни не будуть зовсім розоружені, посилає на Україну щораз то нові війска. Розоруженє стрічає значні перепони з причини, що селяни оперують в бандах, які є далеко від себе віддалені.**

Німці карають опір смертию, але вони не можуть переводити операцій хиба в сильних відділах з огляду на те, що селяни страшно мстять ся.

Вістка доносить, що одна банда селян, яка вийшла побідно з боротьби з Німцями, закопувала живцем полонених Німців.

ЗАВОРУШЕНЯ СЕРЕД СЕЛЯН ЗМАГАЮТЬ СЯ.

Німці приневолені держати на Україні около 500.000 війска.

ВАШІНГТОН, 13. серпня. — Департамент заграничних справ одержав нині від людий, які на власні очи бачили нелад, котрий запанував на Україні після її заняття німецькими військами, вісти, які доносять, **що Німеччина мусіла вислати на Україну 400.000 до 500.000 війска в тій лише цїли, щоби здавити ворожнечу селян проти Німців.**

Ся армія була би здала ся тепер Людендорфови на заході, де німецька армія находить ся в останних тижнях в критичнім положеню.

Одержані інформації, а походять вони зі жерела, яке секретар Ленсінґ вважає вповні достовірним, стверджують, що відносини, які панують тепер на Україні, впрост не дадуть ся описати. Ненависть серед українських селян проти Німців дійшла до найвисшої степени так, що селяни допускають ся найстрашнійших зьвірств на німецьких жовнірах, які попадуть ся в їх руки.

Німецькі жовніри боять ся тепер їздити по Україні, хиба лише у більших відділах. В противнім случаю вони легко попадають в руки зоружених селянських банд, які старають ся взяти їх живцем в полон. Полоненим Німцям завдають вони страшні муки; одною з найбільше практикованих тортур є закопуванє полонених живцем у землю.

„Німці не одержать з України достаточної скількости поживи ані їм не вдасть ся зорганізувати сього краю до боротьби на заході", — таке запевненє дає департаментови загр. справ особа, яка подала повисше наведені інформації.

ВІСТИ ПРО ЗАВОРУШЕНЯ СЕЛЯН НА УКРАЇНІ ПЕРЕСАДНІ.

Положенє в Київщині не дуже грізне.

ВАШІНГТОН, 12. серпня. — **Шведська преса доносить на підставі звітів німецьких генералів, що вісти про заворушеня серед селян на Україні є дуже пересадні та що відносини, пануючі в околиці Києва, є меньше грізні ніж се подають вісти.**

СТРАЧЕНЄ УБИЙНИКА ГЕН. АЙХГОРНА.

Засуд проголосив німецький військовий суд.

АМСТЕРДАМ, 12. серпня. — **В суботу страчено Бориса Данського, убийника головного команданта німецьких війск на Україні, ген. Германа фон Айхгорна,** як се доносять вісти з Києва.

Вирок смерти був проголошений німецьким військовим судом. Його переведено сейчас по затвердженю засуду відповідним судовим трибуналом.

НА СИБІРИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ЧЕХО-СЛОВАКИ НА СИБІРИ У ВЕЛИКІЙ НЕБЕЗПЕЦІ.

Аліянти мусять післати що найменьше 150.000 війска на Сибір, каже ген. Горват.

ЛОНДОН, 12. серпня. — **Війска, які аліянти ухвалили вислати на Сибір, є далеко недостаточні щодо числа, щоби могли сповнити свою задачу,** як се доносить владивостоцький кореспондент „Дейли Мейл".

(Продовжене на стор. 5-тій).

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS — MEMBERSHIP LABEL

„НАРОДНА ВОЛЯ" ДАЄ „НАУКИ".

„Народна Воля" в останнім часі перемінила ся в „наукову" ґазету. Та „науковість" полягає в тім, що для кождого там є якась „наука": для робітника, для сьвященика, для редактора, для Української Ради в Америці і т. д.

В останнім числі сеї ґазети є також наука для редакторів „Свободи". Є там сказано, що „Свобода" вирвала ся, слідом за „Робітником", з докорами Українській Центральній Раді, що вона нібито не є доволі демократична; дальше, що „Свобода" опісля се своє „спостережене" відкликала і виправдувала помилкою. Потім „Народна Воля" ще так пише: „Та видна річ, що „Свободі" ся одна наука не вистарчила. Вона й нині постійно сіпаєть ся з мудрованями про відносини на Україні, хоч про ті відносини **ми** в Америці ще ніколи так мало не знали, як іменно тепер".

А потім іде „наука" редакторам, аби меньше вірили новинкам, а більше „розсліджували".

Як би редакція „Народної Волї" дійсно потрафила дати науку другим, то й инші редактори її приймилиб і я також готовий би її приняти, але та „наука", з якою „Народна Воля" виїхала в останнім числі, походить тільки з надутости і тому вона не має жадної вартости тай тому ніхто її не прийме.

У своїх замітках з приводу боротьби большевиків проти У. Ц. Ради „Свобода" зовсім не мала нічого спільного з „Робітником". Противно, „Свобода" ще й осуджувала становище „Робітника". Натомісь „Свобода" сейчас по большевицькій „революції" виступила проти большевиків і зазначила, що хоч вони голосять, що є за „самовизначенєм" народів, то на ділї се є фарисейство, бо вони є централісти і признають тільки своє, большевицьке, самовизначене. Правда, що було в „Свободі" написано, що большевики можуть закидати У. Ц. Раді, що вона недемократична через те, що там були кадети, Поляки і ще инші не виборні члени. Се було сказано в тім змислї, що такі елементи в сім критичнім моменті приносили шкоду У. Ц. Раді, бо большевики сю обставину могли проти неї використовувати. Тоді „Свобода" висказала свою гадку, що У. Ц. Рада повинна такі елементи усунути, аби большевикам вибити оружє з рук. Ніхто-ж не заперечить, що большевики били власне тим У. Ц. Раду, що вони більші демократи, бо вони заступають тільки робучий нарід, а звісна стара правда є, що: **ліком на демократизм є — ще більше демократизму.** „Свобода" не писала сього для У. Ц. Ради, але для своїх читачів, однак У. Ц. Рада на ділї так таки поступила: Вона усунула кадетів, а також забрались з У. Ц. Ради і польські „демократи", котрі не могли згодитись на вивласнене польських дідичів на Україні. Впрочім, на невдачу У.Ц.Ради в боротьбі з большевиками зложилось більше причин. Одною з них була земельна справа, а саме те, що У. Ц. Рада у сїй справі хиталась: раз проголошувала вивласнене великої посілости; потім проголошувала, що оставляє сю справу установчим зборам; а вкінци знова проголосила не лише вивласнене великих земельних посілостий, але знесене приватної власности на землю взагалі. Се можна пояснити так, що У. Ц. Рада спершу ішла за програмою соціял-демократів; потім тільки вибрала меньшевицький спосіб переведеня сеї програми, а вкінци пійшла за українськими соціялістами революціонерами, та четвертий універзал появив ся аж по 6 тижнях боротьби — дня 25-го січня с. р., коли вже большевики вспіли розширити сплетню, що У. Ц. Рада віддає назад дідичам землю. Крім того були й инші причини, передівсїм те, що большевики ужили проти У. Ц. Ради великої військової сили і длятого власне, як „Свобода" тоді слушно писала, боротьба мусїла бути двояка: військова і ідейна, себто проти большевицького наїзду і проти закиду перед масами, що вона не демократична.

І боротьба дійсно така була і „Свобода" не мала чого відкликати ані спихати на помилку **і длятого ані не відкликала ані не спихала на помилку.**

Дальше „наука" „Народної Волї" „Свободі" **відносить ся до теперішних відносин на Україні.**

„Народна Воля" не вдоволена „мудрованями" „Свободи", бо — каже — **„ми про ті відносини ще ніколи так мало не знали, як іменно тепер"**. (Сесе **„ми"** то очевидно „Народна Воля", але вона його мабуть бере ширше).

Каже вона, що про ті відносини **„ми ще ніколи так мало не знали як тепер"**. Розумієть ся, що годі було про ті відносини знати тоді, як їх не було, але й коли вони прийшли, то воно не є ще так кепсько, аби ми про них так мало знали.

Знаємо, що німецькі військові власти виконали брутальний замах на українське народне представництво; знаємо, що власть віддали дідичам, октябристам і кадетам; знаємо, що польським і московським дідичам привернули земельну власність; що гетьман Скоропадський не має відваги скликати установчі збори і стоїть цілком під німецькою військовою командою.

Можна було У. Ц. Раду критикувати за її поодинокі виступи; можна було не годитись з її хитанем у земельній справі; можна було й опісля не годитись з тим, що вона **цілком** знесла приватну земельну власність, однак кождий Українець, щирий демократ, мусить признати, що се було **народне представництво,** а се правлїнє, яке Німці ввели при помочи багнетів і „хліборобського зїзду" (скликаного дідичами польськими і московськими), не заступає народу, а тільки дідичів з України та інтереси німецької держави.

Кожда ґазета має якусь свою програму, не лише самі новинки, і як оцїнює події, то тримаєть ся передівсїм своєї програми.

„Свобода" як стояла за У. Ц. Радою, так стоїть тепер і буде дальше стояти і поти правлїня на Україні не буде вважати за народне, поки його не приймуть або українські установчі збори або український народний парлямент.

Се є становище демократичне.

„Свобода" признає волю народу і народне правлїнє і в сїй справі зовсім не потребує „чекати на новинки". Ті „новинки", на які чекає „Народна Воля", можуть подати ще більше подробиць, але справи засадничо не змінять, хоч би вона чекала до суду-віку. Впрочім, і дальші новинки, які приходять раз-враз з Европи (не лиш телеґрафічною дорогою), вказують, що власне становище „Свободи" є зовсім раціональне.

* * *

Натроюдила „Народна Воля" на „Свободу" за її політику; дала їй „поук" чимало, а все на те, аби себе представити за такого тїмаху, що всїй американській Україні спосібен отаманити, але я собі кмітую, що вона дурно других гудить, бо сама вона нестелепа, а тільки як воробець береть ся другим радити. Нагадуєть ся мені, як читаю „поуки" „Народної Волї", народна пословиця: „В середу постила, а кобилу вкрала", себто — других гудить за прогріхи, коли власне сама грішила.

Власне „Народна Воля" була тою, що пописувала ся своїми „розумованями", а потім їх або відкликувала або „забувала", а тепер за се вчіпилась „Свободи" як гріх села.

Спершу „Н. Воля" тримала з У. Ц. Радою так як „Свобода". Колиж большевики прийшли до власти, то „Свобода" перша виступила проти них, а „Н. Воля" „чекала на новинки". Ті „новинки" — як видно було — прийшли з Владивостока і тоді вже „Н. Воля" з певностию себе і сьмілостию „заняла становище" та стала гудити „Робітника".

Каже вона, що вона українська соціялістична меньшевицька ґазета. Як так, то повинна триматись якоїсь програми і вже та програма повинна би їй подиктувати якесь становище, хоч би „новинки" ще були тільки в дорозі, на Тихім океані. Таксамо на підставі своєї програми вона могла осудити становище „Робітника" (котрий до виступу большевиків був меньшевицький), а не аж по якімось часі казати: „Панове з Клівленду, ви „займаєте становище", хоч не маєте ще жадних „новинок", а ось ми, що маємо змогу дістати найбільше „новинок", чекали на них і тепер займили акуратно таке становище, як треба!" Чи ріжниці політичних партій або груп оцінюєть ся на підставі „новинок" а не на підставі програми? Про таку „політику" я перший раз чую, і то аж зі Скрентону.

Се тільки вказує, що „Н. Воля" не має жадної програми і руководить ся у своїй політиці тільки новинками і то аж такими „певними", що прийдуть зі старого краю, значить, як передрукує чужий погляд, з чужої газети.

Тепер ще про се **„відкликуване"**. Як я сказав, „Свобода" ані не відкликувала ані не відкликує, ані не буде відкликувати але „Н. Воля" то повинна би дещо відкликати. Наприклад те, як писала, що **„коли се правда, що Україна проголосила себе самостійною державою, то не тішитись треба а плакати".** Показало ся в „новинках", що се дійсно правда, отже „Н. Воля" повинна або відплакати се, або, як змінила свій погляд, відкликати той заповіджений плач.

Дальше повинна би відкликати се, що назвала заключене мира Україною **„кроком розпуки",** бо звісно, що війна була би кроком розпуки, як се показав Троцький, а не мир, який був корисний для України. Впрочім, що то за соціялістична газета, котра радилаб Україні вести війну і то ще війну не її, а упавшого царського правительства. Кроком розпуки було хиба запрошене німецького війска, а не самий мир. І тут спитаюсь: Чи соціялістична „Н. Воля" має яку програму в справі війни? Відай, що не має.

А чи не моглаб „Н. Воля" відкликати також телеґрами до Терещенка, октябриста, котрий опісля разом з другими міністрами в окремій „інструкції" відкликав самоуправні права, які був признав Україні? А може в короткім часі „Н. Воля" відкличе своє „розумоване", що большевики прискорять переміну Росії на соціялістичну державу, як „новинки" покажуть, що там вернулась реакція?

Отсе лиш кілька прикладів про „розумоване" „Н. Волї". По тім „розумованю" прийшло роздумуване, хоч воно звичайно повинно приходити наперед.

По великім перевороті, який став ся на Україні, „Н. Воля" не „займає вже жадного становища", бо каже, що дуже мало знає і чекає на новинки.

Не займати жадного становища не є жадна штука — се і стовп телеґрафічний потрафить.

Але я скажу „Н. Волї", що вона не займає жадного становища тому, бо не має жадної програми, власне так як стовп телеґрафічний або як копиця сїна. Як би „Н. Воля" мала якусь дійсно демократичну програму, то їй не штука було би займити становище у справі теперішних подій на Україні. Звісна річ — **становище демократичне.** Але як американська бізнесова газета чекає на вказівку від боса, так „Н. Воля" чекає на... „новинки", немов би „новинки" могли доказати, що У. Ц. Рада була ретроґрадна, а Скоропадський і Айхгорн се найбільші представники української демократії.

Нема в „Н. Волї" жадної програми, ось що — і тільки тому її політичні виступи такі нестанівкі. І самохвальба її не вибілить.

А щодо науки, то признаю ся, що я скромний і від кождого її прийму, але „Н. Волї" за її науку я красненько дякую і раджу їй скористати перше самій зі своєї ради та записатись де на науку, а може колись переконаєть ся, як вона своїми „поуками" тільки на сьміх підіймала ся.

Володимир Б. Лотоцький.

ДО УКРАЇНЦІВ В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗИ, НЮ ЙОРК І КОННЕТІКУТ (ПОВІТУ ФЕЙРФІЛД).

Земляки!

Говоримо до Вас в імени американського правительства. Правительство Злучених Держав хоче знати, чи ми є американськими патріотами на ділі, чи тільки на словах. Правительство Злучених Держав хоче упевнити ся, чи проживаючі тут Українці стоять справді по стороні демократії, чи тільки удають поступовців...

Тутешні Українці мали вже змогу заманіфестувати свою щиру льояльність своїй прибраній вітчині. Доказами сеї льояльности — се купно бондів свободи, купно воєнних щадничих марок і манїфестація в День Независимости Злучених Держав. Доказом сеї льояльности є також ті тисячі наших молодців, котрі вступили до американської армії і нині бють ся за ідеали гуманности.

Надходить пора, щоби ми знова показали ділом свою любов для американської держави. Незабаром розпічнеть ся акція в справі четвертої Позички Свободи. Перші три Позички Свободи ми підпирали охотно — по своїм силам і змозі. Охотно і щиро підопремо також і заповіджену нову Позичку Свободи. Але наша робота в тій справі мусить бути як слід уплянована, щоби признане за сю роботу і за наші гроші дістало ся Українцям, а не кому иншому...

Американське правительство бажає, щоби відповідне признане за свій патріотизм супроти Злучених Держав дістали таки самі Українці, а не инші люди. З тої причини воно постарало ся о те, що дня 29. липня б. р. заснував ся в Ню Йорку окремий „Український Комітет Позички Свободи". Задачею сього Комітету є перевести відповідну кампанію в справі купна бондів четвертої Позички Свободи у стейтї Ню Джерзи, Ню Йорк і в повіті Фейрфілд стейту Коннетікут, себто: в другім федеральнім резервовім дистрикті департаменту скарбу Злучених Держав.

Ми віримо, що всі американські Українці зроблять свою повинність супроти дорогої нам нашої нової вітчини, Америки, але урядово звертаємось до наших земляків названого висше другого дистрикту з отсею просьбою:

1. В кождій українській громаді стейту Ню Джерзи, Ню Йорк і в повіті Фейрфілд стейту Коннетікут має ся в як найкоротшім часі утворити льокальний Український Комітет Позички Свободи.

2. Уряд кождого такого Комітету має увійти в порозуміне з місцевим банком, чи банками, в справі купна бондів, аби закуплені Українцями бонди ішли на рахунок дотичного Українського Комітету.

В тих наших громадах, де вже істнують спеціяльні Українські Комітети, не треба вибирати комітетів осібних, бо вони — побіч инших справ — можуть також заняти ся справою Позички Свободи. Зрештою се лишаєть ся до порішеня кождій поодинокій громаді.

Зараз по утвореню місцевого Українського Комітету треба Головному Комітетови в Ню Йорку подати точну адресу урядників місцевого комітету (зглядно адресу секретаря). Переписку ведеть ся в мові українській, а адресувати треба так: **Ukrainian Liberty Loan Committee, 120 Broadway, New York City.**

На тусаму адресу треба також звертати ся по всякі інформації в дотичній справі.

Родимці! Зробім охотно, щиро і совісно те, що до нас належить. Покажім американському урядови, що ми вміємо цінити його до нас довіре, що вміємо бути вдячними тим, котрі борють ся за визволене всіх поневолених на сьвіті народів.

Український Комітет Позички Свободи.

ВІДОЗВА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ДО НІМЕЦЬКОГО.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

[Сю відозву передруковуємо з українського тижневника „Українець на Зеленому Клині" (ч. 36, з 9. червня 1918), який виходить у Владивостоці. Є се — як говорить згадана газета у редакційній примітці — історичний епохальний документ, з яким звернулась Укр. Центр. Рада з Житоміра (Київ був тоді в руках большевиків, отже Укр. Центр. Рада перенесла ся була із столиці України до Житоміра) до Німців дати поміч проти большевиків].

До Німецького Народу!

Дня 9. лютого сього року ми, глибоко і горячо бажаючи жити у мирі і приязни з своїми сусідами, підписали мировий договір з державами почвірного союза, щоб положити конець непотрібній, руйнуючій війнї, і ми злучили всю свою силу для одної цїли: для утвореня і житевого забезпеченя нашої незалежної держави.

На жаль, радісна вість з 9. лютого, якої так дуже вижидали трудящі маси нашого народу, не принесла мира нашій землї. Ворог нашої свободи наїхав на наш край в тій цїли, щоби ще раз, як і перед 252-ма літами, огнем і мечем поневолити український нарід. Російські максималісти, котрі місяць тому розігнали всеросійські установчі збори в Петрограді, в яких взяли участь мало не самі соціялісти, тепер розпочали, як вони самі називають, сьвяту війну проти соціялістів України.

З півночи сунуть до нашого краю наємні банди червоногвардійців. Вони єднають ся з російськими вояками, котрі втікли з фронту, і з тими, котрі втікли з тюрми. Під вправною командою бувших поліційних жандармів вони промощують собі дорогу до наших міст; вони порозстрілювали наших громадських діячів і лідерів; вони здирають контрибуції з населеня, а по збуреню і спаленю наших міст мандрують далї в пошукуваню за сьвіжою добичею.

Сей варварський наїзд нашого північного сусіда ще раз має на цїли під лицемірною причиною знищити независимість нашої держави. Дійсна і остаточна цїль того наїзду виходить із злочинних намірів і махінацій тих, в яких інтересі є бачити анархію на Україні, а також тих, котрі намагають ся привернути давний деспотизм.

Перед цїлим сьвітом ми заявляємо, що петроґрадські народні комісарі брешуть, як вони говорять про повстане народу на Україні, що вони також брешуть, коли парлямент Української Народної Републики, Українську Центральну Раду, яка складаєть ся з українських соціялістів і яка переведа далекосяглі суспільно-демократичні реформи, вони називають буржуазною Радою.

Петроґрадські комісарі, котрі лише на словах уперто заступались за Україну, Польщу, Курляндію і инші народи, прибрали гарну поставу у Берестю Литовськім тільки тому, що з фронту відкликали останки російської армії, аби тайно кинути їх проти України, обрабувати нас, забрати наше майно і збіже на північ і поневолити край.

Тепер, коли по чотирох лїтах завалила ся тверда стіна, яка відділяла нас від наших західних сусідів, ми підносимо свій голос, аби виявити недолю свого народу. Ми мусимо признати, що овочі нашої власної молодої революції бачимо в небезпеці і ми боїмо ся за свою свободу, яку ми щойно вибороли. Що дня приходить до кровавих битв з російськими бандами. На Волині і в инших місцях ми збираємо сьвіжі сили, щоб опирати ся филям, які знова напирають з півночи.

В сїй тяжкій боротьбі за своє істнуване ми оглядаємо ся за помочию. Ми сильно переконані, що німецькому народови, який любить мир і лад, не буде байдуже, як почує про наше нещасте. Німецька армія, яка стоїть на крилї нашого північного ворога, має на стільки сили, щоби помогти нам і своїм наступом охоронити північні границі перед дальшим наїздом ворога. Отсе ми мусимо сказати в сїй чорній годині і ми знаємо, що наш голос буде вислуханий.

ПРОТОКОЛ

із засїданя Українського Комітету Позички Свободи.

Друге з ряду засїдане Українського Комітету Позички Свободи відбуло ся дня 6-го серпня б. р., о 3-тій годині пополудни, в бюрі „Ліберти Лон Коміті", 120 Бродвей, Ню Йорк Сіти.

Присутні: о. А. Улицький, П. Задорецький, О. Савіцький, І. Добрянський, С. Ядловський, А. Савка, О. Стеткевич і М. Райт.

Голова Комітету, п. С. Ядловський, отворив збори, пояснюючи цїль та вагу засїданя, а відтак завізвав секретаря, п. І. Добрянського, щоби він здав звіт із переписки з поодинокими членами Комітету. Зі справозданя виходило, що п. Іван Ардан, аклямований на попереднім засїданю головою Пресового Комітету, відмовив ся приняти уряд з причини, що він заанґажований до такоїсамої праці в иншім окрузї. На його місце вибрано одноголосно п. О. Стеткевича.

Опісля вивязала ся жива дискусія над уложенем та одобренем програми, яка мала би принести великі успіхи в надходячій кампанії Позички Свободи.

Після відповідних дебат членами засїданя постановлено увести в житє слідуючі ухвали:

1) Утворити свій власний фонд, який має покрити всі розходи Комітету. Касієром сього фонду вибрано через аклямацію п. О. Савіцького. Член екз. комітету, о. Улицький, жертвував на сей фонд $10 від утвореного вже льокального комітету в Джерзи Сіти, Н. Дж.

2) Утворити льокальні комітети в стейтах Ню Йорк, Ню Джерзи і в повіті Фейрфілд, стейту Коннетікут.

3) Поінформувати місцеві комітети відповідними відозвами про працю та цїль їх утвореня.

4) Завізвати український загал через часописи та приватними відозвами, щоби кождий бонд, куплений Українцем чи Українкою, перейшов через руки дотичного місцевого комітету.

5) Вплинути на місцеві комітети, щоби вони увійшли в порозуміне з місцевими банками в справі купна бондів.

6) Завізвати Вічевий Комітет, аби він сейчас виробив програму віч та старав ся як найскорше їх скликати.

7) Постаратись о урядові заголовки на всі папери, потрібні до переписки в справі Позички Свободи.

8) Попросити українську пресу, щоби вона частими статями, покликами, пригадками і поясненями заохочувала наш загал до льокованя своїх ощадностий в бондах свободи.

Збори закінчили ся кількома важними порадами і поясненями секретаря „Ліберти Лон Коміті", п. Мілтона Райта.

Іван Добрянський, секр

Ю. Будяк.

ЛЮБОВ.

Якби я знав твої думки —
Чужих країн квітки,
Бажань твоїх дівочих рай —
Щасливий був би вкрай!

Якби твій погляд на мені
Спинявсь, як на рідні, —
Я-б висшим полумям повивсь —
І піснею-б послався.

Якби я знав, що ти моя,
То богом став би я,
Ясьнійшим богом між богів
І всїх би в рай увів.

Якби хоч раз тебе обняв —
Я-б паром хмари став,
Увесь би мир тоді обняв
І ласкою-б зростав,

ПРОТОКОЛ

з засїданя Екзекутиви Української Ради.

Перше засїдане нової екзекутиви відбуло ся дня 18. липня в домі У. Н. Союза. Присутні були: С. Ядловський, о. В. Спольтакевич, о. Е. Бартіш, о. І. Рубинович, К. Кирчів і о. А. Павляк. По довгій дискусії рішено:

1) Вислати обіжник до Українців в справі орґанізованя місцевих комітетів в місяци серпни.

2) Вияснити цїль Укр. Ради і видане магазину „Україна" і книжки Рудницького „Україна" і просити загал о поперте в тій справі.

На сім засїдане замкнено, а слідуюче призначено на день 6. серпня.

Друге засїдане екзекутиви відбуло ся в домі У. Н. Союза. Присутні: С. Ядловський, о. Е. Бартіш, о. І. Рубинович і К. Кирчів.

Порішено видати відозву в справі збірок на Народний Фонд. О. Бартіш зрезиґнував з уряду секретаря рекордового із-за слабого здоровля, тому поручено о. І. Рубиновичови також секретарство рекордове. Всі прихильники Української Ради будуть ласкаві відтепер звертати ся в справах орґанізаційних і фінансових до о. І. Рубиновича. Адреса його:

REV. JOHN RUBYNOWYCH,
MINERSVILLE, PA.

Принято до відома, що вислано магазини і книжки до „Провидїня", Згоди Братств, Народної Помочи і У. Н. Союза.

Полагоджено кілька малих проектів від ріжних членів братств і на тім засїдане замкнено.

о. І. Рубинович, секретар.

[illegible]

З ПІСЕНЬ СМУТКУ.

Пригадать на гадку й тоті сінокоси...
[illegible] двайцять. Ми йшли поруч себе.
[illegible] лягали на грубі покоси,
Та [illegible] все біля тебе,
[illegible]. Як фалочки впали,
Із [illegible] мене так діткнула,
[illegible], що таночки вяли,
[illegible] і ти теж пірнула...
Тепер вже й не кому, старії вже руки,
Кісьби [illegible] молодої сили,
Та часом, як зайду, мов хорий з розпуки
І сяду край тебе, твоєї могили —
Щось чую гей гамір, гей дзвонять десь коси,
А й фалочку синю підкошену бачу —
Пригадать на гадку тоті сінокоси,
Та сумні, сумні так... Я хилю ся й плачу.

МАРКО СКРИТИЙ.

З МИНУЛИХ ЮНИХ ЛІТ.

I.

Як ми любились, як ми кохались,
Як ми, голубко, пестились... —
Уста до уст, а з них всю розкіш
Одно у другого ми пили...

Чи тепер згадаєш хоча раз на день,
Чи [illegible] наше кохане?
Чи може забула? Скажи бо мені
Сей раз вже в послідне, в останнє...

Я-ж любив тебе, я кохав тебе,
Дав серце і душу,
А коли ся пісню складаю,
То [illegible]...

Бо за ту любов я не взяв нічо,
Лиш образ твій в уяві: —
Що то одна сидиш зі мною,
Сама самісенька в темряві...

Бо ти одна, одна лиш зірна,
Що сьвітиш м'ні в житю;
Хоч я-тебе не бачу, то чар із уст твоїх
Я вічно пю і пю і пю...

Бо хоч ти забула за мене в чужині,
Хоч може (не знаю) не любиш мене,
То я не забув, а як любив —
Любю й любить буду тебе...

II.

Не легко, лиш тяжко
І сумно і [illegible]
На серці мені,
Бо голубі очи
І в днї і у ночи
Являть ся м'ні.
О, ви, зорі-очка...
Щоб був вас не знав я
Ніколи у своїм житю;
Щоб був не ходив я
До твого садочка,
Щоб не попадав був
[illegible] стану.
Що тепер з любови?
Ходжу та блукаю
По чужім краю,
Та все рівно плачу
Сльози проливаю,
Соколом злетів би
До твого гаю...

III.

Прийди ся м'ні, укохана,
Небесная зоре,
Прийди в ночи біля мене
Через синє море.
Заглуши мої терпіня,
[illegible];
Розбуди у мене серце
І [illegible]...
Потїш мене, бо серце мліє,
Скачо з розпуки в забутя;
Лиш мала іскра в мене таїє
Любов, кохане й та згаса...
Не лий водою, бо згасне скоро,
А докинь дров, пок що жаріє,
Бо вже розпука літа суворо
Й молодеє тіло заціпеніє...
Сховає цьвіт щастя, погасне сонце,
Погаснуть очи, застигнуть руки;
Скінчать ся болі, жалі, терпіня
І [illegible] ся муки...

IV.

[illegible] душа радїла,
[illegible] весело було...
Було в мене щастє...
[illegible] заснуло...

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Подаєсь до відома головній старшині, що засіданє Січової Організації відбудесь дня 25. серпня с. р. в Укр. Народнім Домі, під ч. 217-219 І. 6-та улиця в Ню Йорку, о год. 9-тій рано з слідуючим порядком:

1) Звіт Січової старшини.
2) Справа Січового органу.
3) Справа поширеня Січового руху в Америці.
4) Справа головного Січового здвиґа на рік 1919.
5) Внесеня і дискусії.
6) Замкнене засіданя.

П. Задорецький, отаман.
И. Шаровський, писар.
96-01

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ ПІТСБУРСЬКОЇ ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

Заходом театрального кружка Української Читальні „Просьвіти" ім. А. Коцка відограєть ся велике представлене

„ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧІРНИЦІ"

драма в 5. актах, М. Старицького,
в Польській Сокільни при Мунсон Евеню, Мікіз Ракс, Па.
ДНЯ 17. СЕРПНЯ 1918 Р.

Початок о годині 7.30 вечером.
Вступ 35, 50 і 75 центів, кромі сего „War Tax".

ОСОБИ:

Охрим Шутків .... Д. Чорномаз
Вустя, його жінка .... Х. Секула
Маруся, їх дочка .... А. Томашек
Грицько Шандура, чумак .. О. Галевич
Царина, його сестра .... Е. Вуйко
Хома, старий парубок ...... П. Роздич
Потап, парубок .... С. Штуняк
Галина Шиньова, богацька дівчина .... П. Гінчицька
Дмитро, підпарубочий ...... Л. Вантух
Степаніда, хазяйка на вечерницях .... Ю. Кузьва
Баба, ворожка .... Соболевич
1 - 2 парубок ..... Т. Рідош, О. Мазепа
1 - 2 дівчина .. М. Танчак, М. Пісалівна

Дірігент хору: **п. В. Малієвич.**
Орхестра проф. **S. C. Genovese.**
До численної участи запрошує
96-97 КОМІТЕТ.

ДОПИСИ.

З AMSTERDAM, N. Y.

Сьвяткованє Дня Незавнсимости.

Як тільки ми довідали ся з часописий, що день 4-го липня с. р. має бути сьвятом независимости для всіх народів, котрі під ту пору проживають у Злучених Державах, так і ми, Українці в Амстердам, Н. Й., не позістали позаду, а сейчас на найблизших зборах товариства обговорили, щоби як слїд приготовитись і взяти участь в параді в дни 4. липня.

На тиждень перед 4-тим липнем скликано загальні збори, на котрих в скороченю пояснено значінє сего великого сьвята. Минає якраз 142 роки від часу, як Американці виборoли собі независимість. І тому сей нарід обходить день 4. липня яко день побіди. Ми, Українці, котрі прибули сюди і знайшли захист у прибраній вітчині, яка приняла нас як рідна мати своїх дїтий, заявили, щоби в той день всі як один виступили в поході і тимсамим показали свою льояльність і любов до сего краю.

Прийшов день великого сьвята і о годині 8-мій рано сходять ся прилично убрані Українці. Кождому дано в руки американський прапорець.

О годині 9-тій вже всі стоять в рядах, готові до походу після слїдуючого порядку: На переді Йосиф Руцький, предсїдатель братства св. Николая і заразом проводир цїлої паради. За ним Українська Банда, котра перед відходом відограла американський гимн „Май Контрі", а підчас походу дуже гарно приграла американські й українські марші. А за нею два товариші з таблицею, на якій великими літерами написано: „Юкраініен Нейшен. Бот ві ар фор Амеріка". За ними українські дїти, гарно повбирані, з синьо-жовтими кокардами, несли американський прапор, зроблений з квіток нашими українськими дївчатами. Дальше дванайцять наших красавиць в гарних українсько-народних строях несли великий американський прапор. Українські строї найбільше подобались Американцям і взагалі всім, за що наші горлиці час від часу діставали бурю оплесків.

Тут мушу надмінити, що наші дївчата понесли чи не найбільше праці, щоби гарно представити ся яко Українки. Вони сказали: „Щобисьмо не пійшли до роботи, а постараємось і зробимо, що потрібне". Честь Вам, українські дївчата-горлицї в Амстердам, що Ви так гарно поставились! Колиб ми мали по всіх місцевостях наших українських дївчат, котрі розуміли б і цінилиб своє рідне і народне як Ви, то можемо з красшою надією глядіти в будучність. Коли Ви повиходите заміж, то я вірю що зістанете щирими Українками, будете розумними жінками своїм мужам, і добре виховуючими матерями будучих поколїнь на потіху українського народу.

За дївчатами йшов відділ мущин в досить гарнім складі і темпі з американським прапором на чолї, побіч котрого ішли два гарні мущини з синьожовтими лентами.

На кінци українського походу несено другу таблицю з написию: „Ту гелл віт ді кайзер! Ві ар фор ліберти енд фрідом оф ді гол ворлд". Сю напись публика найбільше оплескувала.

Марш наших мущин випадає завсїди добре, бо майже кождий з них належав у старім краю до „Сокола" або „Січи", і тут в разї походу кождий нагадує собі сейчас карність, котрої конечно потрібно. А чи не красше булоб, як би ми могли і тут заложити щось в роді руханкових товариств? Може не кождий схоче зрозуміти вартість руховиx вправ, так як богато з наших не хотять розуміти вартости просьвіти. І богато нашого народу ще не вміє справедливо оцінити пожиточних річий, а то тому, бо не має про них понятя. Не меньше пожаданим є те, щоби ми могли притім і читальню утворити, сходитись разом і більше читати. Вірте менї, що більше користий можна осягнути в читальни ніж деинде.

На закінченє мушу признати, що у нас в Амстердам без провідників висшого знаня День Независимости випав як найкрасше.

На сім місци складаю щиру подяку всім Українцям, що не відмовили ся від походу і майже всі виступили власне в часї, коли о те ходило. Честь Вам і подяка! Нехай се буде заохотою для нас до дальшої працї на поли просьвітно-політичнім і щоби ми могли в разї потреби ще лїпше поставитись. Нам треба єдности, треба розуміти людий, котрі дійсно бажають нам добра. І коли ми будемо більше читати і разом лучитись, то будьмо певні, що наша праця увінчаєсь гарним успіхом, чого я Вам всім зі щирого серця бажаю.

В. Ч.

З NEW YORK, N. Y.

Вистава драми „Кроваві сліди".

Під теперішну пору ми маємо досить ріжних театральних оперетoк, комедій, драм і сценічних образів з нашого народного житя. Здавалоб ся, що ми вже маємо аж забогато того театрального матеріялу, щоби грати представленя. Але коли нам прийдеть ся вибрати якусь штуку до граня, то ми, хоч маємо перед собою цілі стоси всїляких театральних брошурок, не можемо нічого відповідного вибрати. Кажемо: ся драма вже була грана, та оперетка також, і т. д. Ми шукаємо за чимось новим. Чому воно так є? Чому не беремо якунебудь штуку і не граємо? Бо ми хочемо щось нового, щось небувалого, хоч часом нове гірше від старого. Ми таки більше цікавимо ся новим, ніж старим. Сьвіт іде і ми мусимо з ним іти, бо колиб ми не йшли зі сьвітом, то тоді ми осталиб ся позаду. Ми хочемо виставляти на сцену щось таке, що дїєть ся тепер у нас, або діяло ся кілька лїт тому взад.

От чому то ми, перебираючи стоси театральних брошур, не можемо вибрати штуки до граня. Так ми би хотіли мати щось нове, але — на жаль — того нового є дуже мало. Тепер воєнний час, люди в нашім старім краю, котрі могли були писати театральні штуки, — їх або нема, не жиють, або хоч і жиють, то їм не до писаня під теперішну пору. Зате нам тут, в Америцї, лекше за такі діла. Тут хоч і воєнний час, нам доси лекше жиєть ся ніж нашим братям у старім краю. Ми тут можемо щось робити. Ми тут можемо піддержувати театральне житє так, що коли повернемо по війнї до краю, то потрафимо закладати театральні кружки по наших читальнях, грати представленя, робити концерти, одним словом: піддержувати наші сільські театри.

Зрозуміли сю річ деякі наші любителї театру, бо от я вже сего року тут в Ню Йорку мав нагоду бути аж на трох нових театральних виставах, написаних тут в Америці нашими артистами. Грало ся тут комедію „На відпуст до Києва" (написав п. Стеценко), драму „Терновий вінок" (написав п. Сиротенко) і драму „Кроваві сліди" (написав п. І. Буґера). Всї три штуки є дуже гарні і правдиво схоплені з нашого народного житя в старім краю.

Драму „Кроваві сліди" відограли члени товариства „Борці Визволеня України" дня 15. червня б. р. в Народнім Домі. Ся драма є дуже правдиво написана. В ній ми бачимо, як то в однім галицькім селї війт був не тільки війтом, але і злодієм і убийником першого степеня. Він на спілку зі старшим братом від церкви, з доглядачем від худоби і з одним дідом робив великі злочини по селї. Аж нарешті зрадив його кровавий слід малого хлопця, якого він убив, аби дістати його гроші.

Та на жаль, мушу сказати, що ся драма не була відограна так як треба. Сим аматорам, котрі грали сю драму, бракувало сьмілости. Вони, хоч свої ролї вміли добре і старали ся відограти їх як найлучше (се було слїдно по них), то декотрого з них огортав на сценї такий страх, як грішника при сповіди. Але їм се можна вибачити, бо, як запевнив предсїдатель тогож товариства, вони всї грають перший раз на сцені.

Та хоч і перший раз вони на сцену виступали, то всеж таки деякі аматори віддали свої ролї знаменито. Роля війта випала досить добре, роля Маринки також вдоволяюча. Дуже гарно відограв свою ролю хлопець-школяр. Дід віддав свою ролю досить комічно і публика не могла насьміяти ся з него. Павлиха відограла свою ролю теж добре. Решта роль випала слабше.

Щоби кожде наше представленє випало як найлучше, або хоч добре, нам треба конечно тут в Ню Йорку заложити драматичний кружок. У сім кружку могли би гуртувати ся такі люди, котрі мають дар до граня театральних штук. Сей кружок мав би бути загальний для всїх товариств і братств у Ню Йорку. Тут вправді є театральних кружків щось кілька, але з них користи дуже мало. Час би вже раз мати в Ню Йорку загальний драматичний кружок.

П. В.

З BROOKLYN, N. Y.

Ювилейний вечерок братства.

Заходом братства Пр. Тройці, від 202 У. Н. Союза, на основі ухвали братства устроєно вечерок в користь сего братства. Українська галя, в котрій відбувала ся забава, була переповнена. На сей вечерок прибули слїдуючі товариства і братства: Бр. Пресв. Богородиці, тов. ім. Богдана Хмельницького, тов. „Просьвіта", тов. „Запорожська Січ" і тов. ім. Тараса Шевченка.

Перед розпочатєм забави запрошений місцевий парох, о. Володимир Лотович, мав вступне слово, у якім взивав усїх до єдности і згоди, а опісля візвав до зложеня відповідних жертв на Червоний Хрест. Потім слїдували забави.

Вечерок сего братства є памятний тим, що того вечера одного члена братства, Івана Балка (сина Андрія), надїлено золотою відзнакою, яко найстаршого члена від заснованя сего братства, котрий з каси братства ані разу запомоги яко хорий не брав. Перед врученєм відзнаки сему членови предсїдатель братства, Гр. Цьвекало, в короткій промові висказав заслуги Балка коло заснованя і розвою сего братства. Опісля Іван Балко подякував за памятку, а присутні гості відсьпівали йому многая лїта.

На тім вечерку вступило кількох нових членів до братства, видячи користь, яку кождий член сего братства в разї потреби має.

Гості бавили ся до пізна в ніч, а вкінци спокійно розійшли ся домів.

Член братства.

НОВИНА! Перший раз в Detroit! ПОЗІР!

Спів. Тов. „Боян" при українській-католицькій церкві св. Івана Хрестителя
відограє драму

„НЕЩАСНЕ КОХАННЯ"

штука конкурсова Л. Я. Маньова, в 5. діях зі співами і танцями

В НЕДІЛЮ 25-го СЕРПНЯ [AUGUST] 1918 р.
в Immanuel Hall, 24-та і Michigan улиці

ОСОБИ:

Михайло Тютюн, заможний чоловік .... Василь Романів
Кулина, його жінка .... Марія Болеста
Варка, їх дочка .... Гліцерія Голова
Семен, парубок .... Іван Шеремета
Йосиф, наймит у Тютюна .... Василь Запотічний
Зінька, сільська пиниця .... П. Степчук
Хведот, деньщик .... Іван Сарій
Хведор, парубок .... Іван Дитиник
Остап, парубок .... Андрей Голова
Кузьма, парубок .... Іван Форись
Хвеська, дівчина .... Марія Гайтарик
Миляшка, дівчина .... Кароля Степчук
Хивря, дівчина .... Розалія Гирман
І. Староста .... Тома Польовий
ІІ. Староста .... Григорій Михайлишин
Рибаки: .... Андрей Шевчук, Василь Галабурда, Іван Кінік
Старшина .... Николай Чуйко, Григорій Іванців

Парубки, дівчата і народ.
Режісер і дірігент: **Андрей Стислоцький.**

Ціни місць: $1.00, 75, 50 і 35 цнт. Галерія 25 цнт.

ЧИСТИЙ ДОХІД НА БУДОВУ НОВОЇ ЦЕРКВИ І ГАЛІ.

УВАГА: Повисша штука є дуже довга і вимагає чотиригодинної гри, тому просить ся наш Вп. Загал, зійти ся точно о годині 7-мій вечером.

97і99 **КОМІТЕТ.**

З TROY, N. Y.

Торжественне посьвячене братських прапорів.

Я, член братства св. Николая з Трой, Н. Й., хочу написати дещо про торжественне сьвято, котре відбуло ся дня 30. мая б. р. у Ватервліт, Н. Й.

Братство „Провидїня" під назвою св. Йосафата, яке має ледви 30 членів, справило собі американський і український прапор. На посьвяченє сих прапорів згадане братство запросило братство св. Николая з Трой. Ми, яко братя Українці, не відмовили їм сего, але всї як один станули в ряди під один прапор і зробилисьмо таку параду, якої в Трой, анї у Ватервліт, еще нїколи не було.

Наш предсїдатель, п. Петро Покида, їхав верхом на кони, а через його плече повис синьожовтий пас. За ним українська музика з Амстердаму через головні улиці грала українські марші. За музикою ступало двох членів братства: один з американським, а другий з українським прапором. За ними йшли всї братя з синьо-жовтими відзнаками і з малою американською фанкою на правім плечи.

Коли ми прийшли до Ватервліт, то малисьмо ся там стрітити з братством св. Петра і Павла з Когус, Н. Й. Підійшовши трохи далї, ми побачили під деревом 20 членів сього братства з малим американським прапором. Коли ми запитали ся, де є український прапор, то нам відповіли, що їм не позволено нести нїякого иншого прапора, лише американський.

Коли ми прийшли до церкви св. Николая у Ватервліт, то аж серце моє радїло, як я побачив той український прапор з вінцем, котрий має бути посьвячений. Коли парох з Когус і парох з Ватервліт зачали відправляти Службу Божу, то аж серця дрижали, як почули той сильний голос „Христос воскресе із мертвих". Бо воскресла з мертвих і наша Україна, котра була довгі а довгі роки під панським і московським панованєм.

По скінченю Служби Божої кождий брат чекав, щоби найскорше почути голос сьвященика, котрий мав розтолкувати людям, що то той український прапор значить і чому то аж з Трой братя прийшли на него вінець заложити.

Коли люди вийшли з церкви і поставали в ряди, тоді музика заграла американський гимн, а як увійшли до галї, то заграла український гимн „Ще не вмерла Україна". Опісля забрав голос предсїдатель братства св. Йосафата з Ватервліт і розказав людям, що то є Україна, який то нарід український, за чим він побиваєть ся і до чого стремить. Відтак говорив Григорій Джинджиристий, яко заступник предсїдателя братства св. Николая з Трой, і подякував всїм братям, що не жалували часу і труду і всї, яко вірні сини Неньки-України, станули під один прапор. Свою бесїду він закінчив словами Тараса Шевченка: „Боріте ся, поборете, вам Бог помагає; за вас сила, за вас воля і правда сьвятая"!

Опісля предсїдатель запросив всїх братів до галї, де можна було трохи забавити ся, а по забаві — музика і танцї аж до години 12-тої в ночи.

Панько Джинджиристий.

ХРОНІКА ЕКОНОМІЧНА І ФІНАНСОВА НА УКРАЇНІ.

Одна з важнійших причин, задля яких Німеччина і великі фабриканти та дідичі на Україні (Москалі і Поляки) підтримують правительство диктатора Скоропадського, се надія, що він приверне порядок і спокій, що уможливило би на більшу скалю продукцію бураків, конечних для виробу цукру.

Політика земельна бувшої Української Центральної Ради, а се націоналізація землї і ділене її між селян, зробила продукцію бураків неможливою, неможливою, що найменьше на старий лад. Хай буде що хоче, гетьман Скоропадський привернув фабрикантам їх маєтности, а сї зараз і взялись до роботи на свій давний лад.

Слідуючі цифри викажуть важність сего промислу на Україні. Перед війною на Україні було 205 цукрових фабрик і 624.000 гектарів землї, призначених під управу цукрових бураків. Україна сама доставляла 74.1% цукру в цілій бувшій Росії. Теперішна Росія, без України і Польщі, має лише 42 цукрових фабрик і виробляє сама лише 17.5 проц. сего продукту в порівнаню з тим, скільки виробляла ціла бувша російська імперія перед війною.

В таких отже обставинах Московщина змушена спроваджувати цукор з України, а що більше, стратила монополь від часу відокремленя України. Є ще і тепер на Україні великі засобі цукру, що власне і робить поважний вплив на курс карбованця, бо монополь цукровий становить завсіди підставу системи фінансової, так як монополь алькоголю та збіжа.

З кінцем марта 1917 р. було 80 міліонів кільоґрамів цукру в резерві в одній провінції харківській.

Підчас большевицького панованя в донецькім байсені комісар російських савєтів перетранспортував з сего округа трийцять міліонів кільоґрамів цукру до Росії.

Департамент при міністерстві рільництва для доставі цукру на Україні дає до відома, що продукція цукру на Україні в 1918 році досягне 48,864.720 пудів цукру, більше ніж 760 міліонів кільоґрамів (около 800 тисяч тон).

Після заключеня угоди між центральними державами а Україною фінансова комісія установила курс державний грошевий, який увійшов в силу від дня 15. червня сего року, як слідує:

1 корона — 1 гривна, або 50 копійок.

1 марка — 1½ гривни, або 75 копійок.

1 гривна — 0.65 марки.

Сей офіціяльний курс має служити:

1) Для виплачуваня арміям австро-німецьким на Україні.

2) Для почт, телеґрафів і зелїзниць.

3) Для виміни продуктів та виробів між державами інтересованими.

4) Для торговельних зобовязань між офіціяльними економічними орґанізаціями.

Поза сими визначними галузями ужи612, для яких призначено курс грошевої вартости між згаданими державами, вартість грошева в торговли буде підлягати курсови сьвітового ринку.

Зі всіх сторін доносять про величезні спекуляції в Києві.

Курс німецької марки стоїть високо і сягає до 88 копійок. Спекулянти скуповують рублї в Польщі, де нема жадного курсу на російські гроші, перевозять їх на Україну і тут закуповують марки.

В Росії вони також скуповують рублї, де їх курс стоїть низше ніж на Україні карбованець, приходять на Україну, закуповують збіже і господарські продукти та відправляють до Австрії і Німеччини.

Курс марки на московській біржі 10. цьвітня дійшов був до 1 рубля і 60 копійок.

Спекулянтами сими по найбільшій части є жидки, які в протягу минувших тижнів доробили ся нечуваних маєтків і є знані тепер по улицях Києва яко нові міліонери. Не минув ще і рік, як сї теперішні нові міліонери були собі уличними перекупцями, а декотрі не мали нічого.

(„L'Ukraine").

МАРСЕЛЄЗА.

Се була нікчемність: душа заяця й безсоромна терпеливість робучої худоби. Коли доля насьмішкувато та злісно кинула його між наші чорні ряди, ми сьміяли ся, мов божевільні: отже трафляють ся такі сьмішні, такі недорічні ошибки. А він — він, очевидно, плакав.

Менї ніколи в житю не доводило ся стрічати людину, у якої булаб така сила сліз і щоб ті сльози текли так охочо — з очий, з носа з рота. Ніби губка, насичена водою та стиснена в руці.

І в наших рядах я бачив людий, що плакали, але їх сльози були огонь, від якого втікав дикий зьвір. Від сих мужних сліз старіло обличе і молоділи очи. Немов лявіна, викинена з розпаленого нідра землї, вони випікали невитерті сліди й ховали під собою цілі гори нікчемних бажань та дрібних клопотів. А у сього після плачу тільки носик червонів та хусточка намокала! Він десь сушив її потім на мотузку; инакше відкіля йому набирати таку силу хусток?

І цілі дні вигнаня він швендяв ся по начальниках, по всіх начальниках, які тільки були і яких він міг пригадати собі, вклоняв ся, плакав, присягав ся, що він невинний, благав пожаліти його молодість, давав обіцянку на все житє не розявляти рота инакше, як тільки для просьб та величань. І ті сьміяли ся з нього, як і ми, називали його „маленька безщасна свиня" і кричали йому:

— Гей ти, маленька свиня!

І він слухняно біг на поклик; він кождий раз сподівав ся почути вістку про поворот в рідну сторону, а вони тільки шуткували. Вони знали таксамо як і ми, що він не винен, та його муками вони хотіли налякати других маленьких свиний, — неначе вони ще не досить наполохані!

Приходив він і до нас, коли його гнав жолудковий страх одиноцтва, але суворі та замкнені були облича наші й надаремно він шукав ключа.

Мішаючись, він називав нас милими товаришами та друзяками, а ми кивали головами і казали:

— Гляди! Тебе почують.

І він дозволяв собі поглядати на двері, ся маленька свиня. Хибаж можна було зберегти серіозність? І ми сьміяли ся відвиклими від сьміху голосами, а він підбадьорений та потішений сідав близше й оповідав та плакав по своїх любих книжочках, що лишились на столі, по своїй мамі та братіках, про яких він не знає, чи вони живі, чи вже померли від страху та нудьги.

Кінець-кінцем ми прогнали його.

Коли розпочалась голодівка, його охопив жах, невимовно комічний жах. Аджеж він так любив попоїсти, сердечна свиня, і він дуже бояв ся милих товаришів і дуже бояв ся начальників. Змішано нипав він поміж нас і раз-у-раз витирав хусткою чоло, на якім виступило щось — чи сльози чи піт. Й розгадливо спитав мене:

— Ви довго будете голодувати?

— Довго! — відповів я суворо.

— А нишком нічого ви не будете їсти?

— Мамуня будуть надсилати нам пиріжки, — серіозно відповів я. Він неймовірно споглянув на мене, покивав головою і зітхнувши, пійшов.

А другого дня заявив, зелений від страху, немов папуґай:

— Милі таварищі! Я теж буду з вами голодувати.

І була йому спільна відповідь:

— Голодуй самий.

І він голодував! Ми не довіряли йому і думали, що він їсть щось нишком; таксамо думали доглядачі. І коли під конець голодівки він захорів на голодовий тиф, ми тільки плечима знимали: сердечна маленька свиня! Але один зпоміж нас, той, що ніколи не сьміяв ся, понуро промовив:

— Він нам товариш. Ходім до нього.

Він мріяв. Нуждена, як усе житє його, була та безглузда маячня. Він молов про свої любі книжочки, про мамуню та братіків; він просив пиріжків і присягав ся, що не винен, і просив помилуваня.

І рідну сторону він кликав, кликав любу Францію. О, проклятe людському серцю! Він душу шматував тим покликом: люба Франція!

Ми всі були в палаті, коли він умирав. Сьвідомість вернулась до нього перед смертию; тихо він лежав такий маленький хорий, і тихо стояли ми, його товариші. І всі ми були одного почутя, як він промовив:

— Як я умру, заспівайте надімною „Марселєзу".

— Щo ти кажеш! — скрикнули ми, здрігнувшись від радощів. А він повторив:

— Як умру, заспівайте надімною „Марелезу".

І вперше трафилось так, що очи в нього були сухі, а ми — ми плакали, плакали всі до одного, і немов огонь, від якого втікає зьвір, горіли наші сльози.

Він умер, і ми співали над ним „Марселезу". Молодими та дужими голосами співали ми величну пісню свободи. Грізно шумів нам океан і на хребтах власних филь ніс в кохану Францію і блідий жах і крваво-червону надію. І на все став він прапором нашим — ся нікчемність з тілом як у заяця та робучої худоби, і з великою душею людини. На вколїшки-ж перед героем, товариші та друзяки!

Ми співали. На нас дивились рушниці. Зловіщо клапали в них замки і острі жала багнетів погрожуючо пнили ся до наших грудий. І все голоснійше, все радіснійше звучала грізна пісня. В делікатних руках борців тихо гойдала ся чорна трумна.

Ми співали „Марселезу".

ПОДЯКИ.

Сердечну подяку складаю У. Н. Союзови і його Вп. Урядникам за їх співчуте і щире серце, з яким поспішили мені на поміч, котрої мені конечно було потрібно. На мою просьбу я отримала з фонду убогих У. Н. Союза $50, за що най Бог стократно винагородить Урядникам У. Н. Союза і всім членам сеї добродійної організації. Прошу усіх Українців, аби як найскорше приступали до У. Н. Союза, бо то є наша правдива запомогова організація. Час вже перестати підпирати чужі організації, а пора тримати ся своєї правдивої — У. Н. Союза. — Яфимка Салапська, членкиця 202 відділу У. Н. Союза, в Обурн, Н. Й.

Я низше підписаний складаю як найщирійшу і найсердечнійшу подяку Головному Урядови У. Н. Союза за виплачене мені з фонду убогих 50 дол. в так прикрім часі моєї недуги. І дякую Хвальному Урядови відділу 170 за його працю і сумлїнє. Братя і Сестри! Вступайте численно в члени У. Н. Союза, бо ми всі вже повинні бути переконані, що У. Н. Союз є найсильнійша і найпевнійша запомогова організація тут в Америці. — Михайло Мицдюк, член 170 відділу У. Н. С., в Джерзи Сіти.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

(Продовжене зі стор. 1-шої).

Др. Ґірга, голова чесько-словацької орґанізації у Владивостоці, заявив:

„Число наших війск з кождим днем малїє з причини безперивної боротьби і хоріб. Ми ожидаємо помочи. Кождий спізнений день виходить на користь неприятелеви. Лихо зоружені і без амуніції чесько-словацькі війска ожидають помочи в шість тижнів перед настанем зими. Коли до того часу поміч не надійде, вони мусять зовсім певно згинути.

„Чесько-Словацькі війска у Владивостоці не мають артилерії, кінноти, лїтаків, ґранатів ані навіть відповідного одїня, коли неприятель все те має. Чим довше алїянти зволікають, тим більше наше число малїє. Ми представили наш стан ясно в многих телеґрамах і ви бачите тепер наслідки. Треба перевести рівночасно дві воєнні операції, коли тимчасом прислана поміч може вистарчити заледви на одну".

Ґенерал Горват, який недавно проголосив себе головою сибірського правительства, заявив, що треба що найменьше 150.000 війска алїянтів, щоби недопустити Німеччини до контролї над засобами поживи в Сибіри і Монґолії.

Ґен Горват прибув до Владивостока в справі переговорів з місцевим самостійним сибірським правительством. Рівночасно наспіли туди вісти про пляни Злучених Держав і Японії в справі помочи для Росії. Ґен. Горват висказав своє невдоволене, бо він сподївав ся з їх сторони значнїйшої військової інтервенції. Він заявив, що чесько-словацькі війска в околиці Іркутска находять ся в розпучливім положеню. Їх окружили зі всіх сторін війска большевицькі і німецько-мадярські. Їх положене є впрост безвихідне, бо не можуть числити на безпроволочну поміч. В половині дороги між Нікольском і Хабаровском кілька тисяч Чехо-Словаків ставить опір значно сильнїйшій армії неприятеля. Вони не є всилї побороти противника навіть, коли би мали до своєї розпорядимости артилерію, якої зовсім не мають.

Японці получили ся з Чехо-Словаками.

ГАҐА, 12. серпня. — Телеґрама з Москви до „Везер Цайтунг" доносить, **що японські війска получили ся вже з війсками Чехо-Словаків.**

Злучені Держави надіють ся також ультимату від большевиків.

ВАШИНҐТОН, 12. серпня. — Телеґрами доносять, що саветське правительство вислало Японії ультимат, яка в порозуміню зі Злученими Державами розпочала спільно оружну інтервенцію на Сибіри в цїли привернення ладу у сїм краю.

Треба надіяти ся, що подібний ультимат вишле саветське правительство Злученим Державам, яке супроти Росії находять ся на тімсамім степени, що й Японія.

Услівя ультимату, висланого Японії не є звісні, треба однак припускати, що Ленін і Троцький назначили Японії певний речинець на відкликане своїх війск зі східної Сибіри і зажадали від неї, щоби вона залишила всякі воєнні операції під загрозою виповідженя війни.

Треба дальше припускати, **що на ультимат не будеть ся звертати жадної уваги.** Про інтервенцію в Росії рішили Злучені Держави і Японія по довгих нарадах і за цілковитою обопільною згодою, причім обі сторони заявили, що не шукають в Росії жадних особистих користий, але хочуть їй помогти оборонити ся перед Німеччиною.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Двох німецьких командантів усунено.

ПАРИЖ, 13. серпня. — Ґен. Мудра і ґен. Лїбрехт, команданти німецьких армій, які розпочали були дня 15. липня наступ, поставлені на лїсті уступивших, як се доносять вісти з Берна (Швайцарія).

Трох німецьких ґенералів усунено.

ЛОНДОН, 12. серпня. — Трох німецьких ґенералів, які були командантами дивізій коло Мондідіє, суспендовано за занедбане своїх обовязків, як се доносять вісти з Бельґії, які надійшли до Амстердаму.

Велике число німецьких жовнірів розстріляно в суботу в містї Кантен за зраду держави.

Серед Німців в Бельґії панує занепокоєне. Доходять вісти, що німецький цісар переніс свою головну військову кватиру з Франції до Бельґії.

Австрійські війска у Франції.

ПАРИЖ, 13. серпня. — **Німеччина була приневолена звернути ся до Австро-Угорщини о прислане військової помочи на західний фронт і австро-угорські війска прибули вже до Франції,** як се доносять французькі часописи. Вісти подають, дальше, що наразі сі війска заняли становища в спокійній части боєвого фронту.

Вчерашна телеґрама з Лондону доносила, що одна австро-угорська дивізія находить ся вже на західнім фронті, але вона доси не брала ще участи в битві.

Вступ жидам до Німеччини заборонений.

ГАҐА (Голяндія), 12. серпня. — **Проголошене рішення пруського міністра загр. справ, на підставі котрого жидівські робітники зі сходу не будуть мати вступу до Німеччини, викликало велике обурене у всіх жидівських кругах, а передівсім в Австрії,** як се доносить жидівське кореспонденційне бюро.

Віденська „Морґен Цайтунг" жидівська часопись, пише, що повисше рішене буде мати далекосяглий вплив на австрійських Жидів. Вона додає дальше:

„Жиди підпирали австро-німецький союз, але тепер мусять змінити свою гадку про заграничну політику Австрії. Німеччина не позволяє Жидам переступати східну границю. Росія з другої знова сторони, знесла всі права, які ограничували Жидів. Тепер справа є зовсім ясна, по котрій стороні повинна бути наша симпатія. Німеччина се нинї одинока держава в Европі, яка хоче проганяти Жидів."

Нова „мирова офензива".

АМСТЕРДАМ, 12. серпня. — Нову „мирову офензиву" розпочато в Монахії, як се доносить „Берлінер Таґеблят". В сїй офензиві беруть також участь: проф. Квіде з Відня, проф. Лимаш з Будапешту і епископ Франкель з Будапешту. Вони відносили ся до головного секретаря міжпарляментарного союза в Християнії, щоби він піддав міжпарляментарним групам у воюючих державах гадку, аби кожда з них вибрала при помочи тайного голосованя по трох представників, які мали би займити ся виміною поглядів щодо мирових предложень.

У ФІНЛЯНДІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Двох німецьких князів кандидатами на короля.

СТОКГОЛЬМ, 13. серпня. — Фінський сойм ухвалив 58 голосами проти 44 утворене монархії у Фінляндії, як се доносить телеграма з Гельзінґфорсу.

Вибори на короля відбудуть ся у вересни. Як се доносить телеграма до „Франкфуртер Цайтунг", двох німецьких князів було кандидатами на короля Фінляндії, князь Вільгельм Гогенцолерн-Сіґмарінґен і великий князь Мекленбурський. Ходить чутка, що німецький цісар спротивив ся, щоби член родини Гогенцолерн був королем Фінляндії.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ВІЛКСБЕРИ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, подає до відома своїм членам, що звичайний мітинг відбудеть ся в неділю, 18. серпня, зараз по Службі Божій, в гали церковній. Взиває ся всіх членів, аби на сей мітинг прибули, бо буде полагоджуватись дуже важні справи, які інтересують кождого члена. Хто би з членів на сей мітинг не явив ся, заплатить кару після статута. — І. Малищак, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 248, повідомляє своїх членів, що мітинг відбудеть ся 18. серпня в гали церковній. Кождий член має на тім мітингу явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, бо инакше будуть суспендовані. — І. Білинський, предс.; О. Собчак, секр.; П. Мокрій, кас.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Січинського, від. 146, повідомляє своїх членів і члениці, що місячні збори відбудуть ся в неділю, 18. серпня с. р., о годині 4-тій пополудни, в Укр. Нар. Домі, 84 Грейтинг улиця. Обовязком кождого члена і члениці явитись на зборах в означений час, бо є дуже важні справи до полагодженя. Найважнійшою справою є вибрати комітет до пікніку, що має відбути ся 8. вересня с. р. в Сектол Парку. — В. Гах, секр.

ФИЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подаєть ся до відома всім членам бр. св. Георгія, від. 239, що мітинг відбудеть ся в неділю, 18. серпня, о годині 1.30 пополудни в гали звичайній. На сей мітинг має явити ся кождий член без огляду на якунебудь перешкоду, бо є дуже важні справи до полагодженя. Довгуючі члени мають вирівнати всі свої залеглости, щоби не наразити ся на неприємности. Обовязком кождого члена привести по одному новому членови. Будеть ся приймати нових членів до братства і до У. Н. Союза, а також приймаєть ся діти до У. Н. Союза за оплатою 25 цнт. місячно. Близших інформацій уділить ся на мітингу. — С. Вільчинський, предс.; Н. Наконечний, кас.; Н. Волос, писар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що триквартальний мітинг відбудеть ся дня 18. серпня с. р., о годині 2-гій пополудни, в У. Н. Домі під ч. 217-219 Іст 6-та стр. Обовязком кождого члена прийти на сей мітинг, бо є важні справи до полагодженя. Кождий член обовязаний заплатити свою місячну вкладку сам, а не другими передавати. — А. Загоруйко, секр.

ФИЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подаєть ся до відома членам тов. ім. Івана Франка, від. 83, що місячний мітинг відбудеть ся дня 18. серпня, точно о годині 3-тій пополудни, в домі Укр. Американських Горожан під числом 822 Норт Франклін ул. Просить ся, щоби всі члени явили ся, бо є досить справ до полагодженя. Також будеть ся приймати нових членів до товариства і до У. Н. Союза після статутів. Кождий член повинен приєднати що найменьше одного кандидата в члени і тим показати, що він є щирим робітником товариства і У. Н. Союза. — Заряд Товариства.

КУРТІС БЕЙ, МД. Бр. св. Михаїла, від. 75, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що місячний мітинг відбудеть ся в неділю, 18. серпня с. р., о годині 2-гій пополудни, в гали Рафала Щимановського під ч. 921 Куртіс Аве. Просить ся всіх членів, аби прибули на сей мітинг. Будеть ся приймати нових членів після статута. — П. Семенків, секр.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Розправа проти „Робітника" покінчила ся.

Федеральний судія Вестенгавер, в Клівленд, Огайо, присудив, що видавництво „Робітника" має заплатити 250 долярів кари і покрити кошти процесу, а редактор ґазети Павло Ладан і управитель Василь Савчин засуджені на 30 днів арешту, полученого з тяжкими роботами.

Гнат Кисіль, як довідуємо ся, котрий через короткий час був редактором „Гайдамаків", вже звільнений з того становища.

Українська артиска отвирає свою студію у Філядельфії.

Довідуємо ся, що панна Ніна Волощук, молодша дочка о. Івана Волощука, грецько-католицького сьвященика в Монт Кармел, Пенсильванія, отвирає у вересни, 1918, свою артистичну студію у Філядельфії. Панна Ніна Волощук покінчила спеціяльний курс в Бостонській Музичній Консерваторії, яку звичайно уважають за найлїпшу школу у Злучених Державах. Кілька намальованих фарбами її образів є на виставі в складі Віліяма Р. Ірвінґа, при Ок улиці в Монт Кармел. Сотки осіб оглядають денно сї образи і дуже хвалять собі їх артистичну красу. Місцеві ґазети, розписуючись про се, кажуть, що музичний і малярський талан панни Ніни заповідає їй імя славної артистки.

Найдоший міст. Найдовшим мостом в сьвіті буде сей, який будуєть ся між Сан Франціском і Окленд, в Каліфорнії. Він буде довгий на 5¼ миль і буде коштувати 22,000.000 долярів.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Чорносотенний замах на гетьмана.

Львівське „Українське Слово" доносить з Києва під датою 1-го липня: В сих днях прибув до Києва бувший редактор „Кіевлянина", Василь Шульґін, і ґенерал Драґоміров. Шульґін був перебраний. Вияснило ся, що вони прибули до Києва, аби приготовити атентат на гетьмана Скоропадського і утворити нове правительство, яке стреміло би до злуки України з Росією. Вони мали на думці проклямувати царем одного члена родини Романових, тепер на Кримі. Переведено строге слідство. Виявило ся, що в сю справу замішані також галицькі русофільські круги.

Сенат — найвисша власть.

Лондон, 24. VII. — Гетьман Скоропадський підписав ухвалу кабінету, якою установляєть ся в Києві сенат, котрий буде мати найвисшу законну і адміністраційну власть на Україні.

Парлямент буде скликаний.

Гетьман Скоропадський дав запевненє кореспондентови стокгольмського „Даґблядету", що парлямент буде скликаний ще перед осенню.

Посли в українського міністра заграничних справ.

Дня 21. червня міністер заграничних справ Дорошенко приймав у себе делеґата козаків терської области Панченка. Сей край на північ від Кавказу є заселений в більшости Українцями, які домагають ся, аби українське правительство назначило для них свого консуля. Тогосамого дня приймав Дорошенко у своїм міністерстві голову Литовської Ради, Ічаса, колишнього посла до російської думи. Розмова відносила ся до справи навязаня дипльоматичних та економічних зносин поміж обома державами. Міністер заграничних справ приймав також голову центрального естонського і лівонського комітету, Амене, надзвичайного посла Білоруси Скірмонта та делеґацію від холмської области, яка домагала ся інтервенції правительства в справі повороту українських втікачів з тої области до дому.

Ґазетний страйк в Одесі. — Між ґазетчиками і цензорами в Одесї наступило непорозуміне. Цензура є застроґа. Збори редакторів всїх одеських ґазет рішили домагати ся полекші. Коли цензори не згодили ся на домаганя, всї 11 ґазет в Одесї перестали виходити.

Український амбасадор в Берліні.

Правительство републики іменувало барона Федора Штайнґеля на становище українського амбасадора в Берліні. Добре ознакомлене з українською мовою і горячу приклонність до независимої України доказав він, будучи членом управи української парляментарної ґрупи в першій російській думі. Тепер він числить понад 50 літ житя. Походить з родини первісно німецької, яка поселена на Україні вже через пару століть. Після розвязаня думи Штайнґель удав ся був враз з иншими послами до Віборґу у Фінляндії, де підписав славний маніфест проти правительства. Він був через довгі часи лївим членом партії кадетів. Помимо сего підчас міських виборів в Києві в червни 1917 він фіґурував на лїсті кандидатів української партії соціялістів-федералїстів, але при виборах провалив ся. Підчас війни був іменований на голову київської секції союза міст в Росії. Він брав участь в послїднім зїзді українських кадетів в Києві, але скоро дістав номінацію на становище українського амбасадора, виступив з тої партії. Він є один з великих землевласників в окрузі Рівного на Волині і через довгий час перед війною мав дуже богатий український музей, як також прегарну бібліотеку.

Український амбасадор у Відни.

Правительство републики іменувало д-ра Вячеслава Липинського амбасадором у Відни на місце д-ра А. Яковлева. Новий амбасадор заняв своє становище з початком липня враз з цілим персоналом леґації. Липинський числить 40 літ і є ремсько-католицького віроісповіданя. Його родина походить з Волині і здавна причисляла ся до шляхти спольщеної за часів Польщі. Новий амбасадор замолоду вернув до народности, яку забули його предки. Буде вже скоро 15 літ, як він бере активну участь в політичнім і науковім українськім русї. В 1909 р. він заснував в Києві польський дневник „Пшеґльонд Крайови", призначений на проповідуванє повороту до української народности поміж старими спольщеними родинами на Україні. Його популярність в Києві, на Волині і Поділю є велика. Він є членом академії наук у Львові та Києві.

Яко офіцир ґузарів він був ранений підчас війни і прийшов назад до здоровля в однім шпитали на Кримі. Минувшого року видав ще одну брошуру, в якій пригадував своїм співвизнавцям католикам обовязок працювати в цїли заснованя независимої України. На військовім зїзді в 1917 році він заявив себе приклонником національної армії, що послужила би за основу независимости України.

Болгарський парлямент ратифікував 15. липня 1918 мир з Україною.

Український амбасадор в Софії.

Алєксандер Шульгин, бувший міністер заграничних справ у кабінеті Винниченка, іменований українським амбасадором до Болгарії.

Гетьман Скоропадський заявив, що від часу, як він став гетьманувати (від мая), ціни поживи на Україні упали о 100% до 150%.

Міністер поживи видав розпорядженє, що збіже може купувати лише представник українського правительства, а ніхто инший.

Границї України. — Стокгольм, 11. VII. Нині українська мирова делеґація словами Шульгина і Слївінського домагала ся, щоби північно-східна границя України йшла меньше-більше лінією Гомель-Брянск-Курск-Лїски, а на сході, щоби до України був влучений Ростів.

„Одеський Листок" з 9. липня доносить, що українське правительство назначило капітана Черепанова комісарем Акерману (полуднева Бесарабія).

Комісар Холмщини. — Телеграма з Києва, надана 10. липня, доносить, що Скоропис-Йолтуховський, бувший комісар Холмщини і Поліся, заняв знова сє становище.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Ворожі війска на Україні. — „Корріера делля Сера" доносить на основі „Нашаго Вѣка", що тепер на Україні є 35 дивізій ворожих війск.

„Союз Української Державности".

„Нає Цірхер Цайтунґ" каже, що до Союза Української Державности належать всї партії, які не годили ся з аґрарною політикою премієра д-ра Голубовича і які замісць Росії хочуть збудувати сильну Україну.

Центри селянської революції.

Головними центрами селянської революції на Україні є міста Тараща, Липовець і Біла Церква (в Київщині). Вони є так сильно укріплені кільчастим дротом і артилєрією, що Німці не забирають ся навіть здобувати їх.

Зелїзничі шляхи. — Відень, 8. VII. Переговори щодо українсько-австрійських зелїзничих шляхів покінчились згідно. З української сторони провадив їх Соколович.

Міністерство просьвіти асиґнувало 1,170.000 карбованців на потреби української церкви.

Київ, 1. VII. Нині прибув тут перший транспорт битих в Липску українських банкнотів.

КУТИК ДЛЯ РОЗРИВКИ.

Лінії, потягнені пером або оліцем по числах, зачинаючи від числа 1-ого порядково аж до послїднього, дадуть цікавий відповідний образець.

THE DOT DRAWING CLASS [illegible]

ЗАҐАЛЬНІ ВІСТИ.

Новий австрійський премієр.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Гаґа, 25. VII. — Останні телеграми з Відня кажуть, що др. Гусарек, новий австрійський премієр, правдоподібно не зможе одержати більшости. Він має за собою кілька партій, але всі вони відносять ся до нього дуже зимно. Своє іменованє др. Гусарек може завдячити клерикальним впливам, а також фактови, що він належить до кругів приятелїв убитого Франца Фердинанда, з яких молодий цісар вибирає собі більшість міністрів. Мимо того, що він стоїть в порозуміню з клерикалами, християнські суспільники не дуже тїшать ся ним. Поляки уважають Гусарека за про-Українця, хоч старають ся війти з ним в порозуміне. З другої сторони Українці є озлоблені резиґнацією д-ра Зайдлера і уважають її за капітуляцію корони перед Поляками. Німці також занепокоєні уступленем Зайдлера, але рішили ся голосувати за конечними для держави кредитами. Гусарек мав переговори з Чехами і заявив їм, що він буде провадити державну, а не національну політику. Чехи одначе заявили йому, що в них нема довіря до чоловіка, який належав до кабінету ґрафа Штірка. Впрочім вони будуть чекати на його роботу. Югославяни зложили такусаму заяву. — Становище Гусарека погіршила велика кріза в польськім колї. Коло голосувало проти явної дискусії про невдачу над Пявою. Консерватисти не голосували над сею резолюцією. В колї повстав розлом і президент кола зрезиґнував. Тепер нема нікого, хто мав би дозвіл в імени Поляків провадити переговори з Гусареком.

Независима Фляндрія.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Баварська урядова ґазета „Бадішер Курер" каже, що Німеччина мусить додержати своє слово, що поможе Флямандцям в їх боротьбі проти француської нації. Ґазета каже, що флямандська независимість мусить бути заґарантована мировим договором. — „Ми, Німці, не повинні забувати, що Флямандці є німецької крови — пише ся ґазета. — Спеціяльно ми, католики з Баварії, не повинні бути безсторонними у боротьбі вірних католицьких Флямандців, котрі, так як Айриші, воюють за державну независимість."

З Польщі. — Комітет польської державної Ради рішив, що виборці мусять числити 25 літ житя. Пропозицію, щоби женщинам признати право голосу, відкинено девятьма голосами проти вісїм. — Творець польських леґіонів, Йосиф Пілсудский, якого Німці були інтернували, находить ся тепер на лїченю в Найґайм. Інтересовані польські круги роблять заходи, щоби німецькі власти не інтернували його вже більше.

Між Жидами. — Німецький міністер заграничних справ оповістив, що жидівські робітники зі Сходу не будуть допущені до Німеччини. — 34 полк австрійської інфантерії зробив недавно погром на Жидів у Ярославі, Галичина.

Віденські власти зарядили, щоби мешканці австрійської столиці звернули на поліцію всї друковані памфлети, кинені на місто італійськими летунами.

Англійське правительство не згодило ся видати Артурови Гендерсонови пашпорт на виїзд до Швайцарії, де зібрали ся на наради видиїйші соціялісти центральних держав.

Закупивши копальні угля в Румунії, які дають 50% угля, Німці контролюють всю румунську углину продукцію.

В Німеччині зменьшено порцію бараболь з трох на один фунт тижнево на одну особу.

Жеан Шарґ назначений румунським послом до Відня.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Учасник паради, Ґлестонбури, Конн. — Справу — як Ви кажете — „нещасливого 4. Джулая" в Гартфорд ми уважаємо за покінчену, отже ніяких дописий чи спростовань про се містити не будемо.